

KENT VE KÜLTÜR KAVRAMLARI

Dr. Öğr. Üyesi Neslihan AYDIN YÖNET
Mimarlık ve Tasarım Fakültesi
Mimarlık Bölümü

İNSAN YERLEŞMELERİ

İNSAN YERLEŞMELERİ YOĞUNLUĞU VE SAYISI

- Fiziksel çevrenin, doğal koşulların etkisi,
- Sosyo-ekonomik çevrenin, beşeri koşulların etkileri,
- Yapılaşmış çevrenin etkileri

İNSAN YERLEŞMELERİ ÖGELERİ

- Doğa
- İnsan
- Toplum
- Kabuklar-örtüler
- Şebekeler-ağlar

İNSAN YERLEŞMELERİ

Doğa

- Jeolojik yapı
- Topografik yapı
- Topraksal kaynaklar
- Su kaynakları
- Bitki türleri (Flora)
- Hayvan türleri (Fauna)
- İklim

İNSAN YERLEŞMELERİ

İnsan

- Biyolojik gereksinimler (Mekan, hava, ısı, vb.)
- Duyum ve algılama (5 duyu)
- Duygusal ihtiyaçlar (Beşeri ilişkiler, güven hissi, vb.)
- Ahlaki değerler

İNSAN YERLEŞMELERİ

Community

Toplum

- Nüfus yapısı ve nüfus yoğunluğu
- Sosyal tabakalaşma
- Kültürel yapı
- Eğitim ve öğretim
- Sağlık ve refah
- Yasalar ve yönetim

İNSAN YERLEŞMELERİ

Kabuklar-Örtüler

- İskan-Konut bölgesi (Konut-gerekli donatılar)
- Kamusal hizmetler (Okul, hastane, vb.)
- Alışveriş merkezleri, pazarlar
- Dinlenme alanları (Tiyatro, müzik, spor, vb.)
- Kent Merkezi, MİA, iş ve yönetim merkezleri
(Belediye, adliye, vb.)
- Ulaşım merkezleri (Kara, hava, deniz terminaleri)

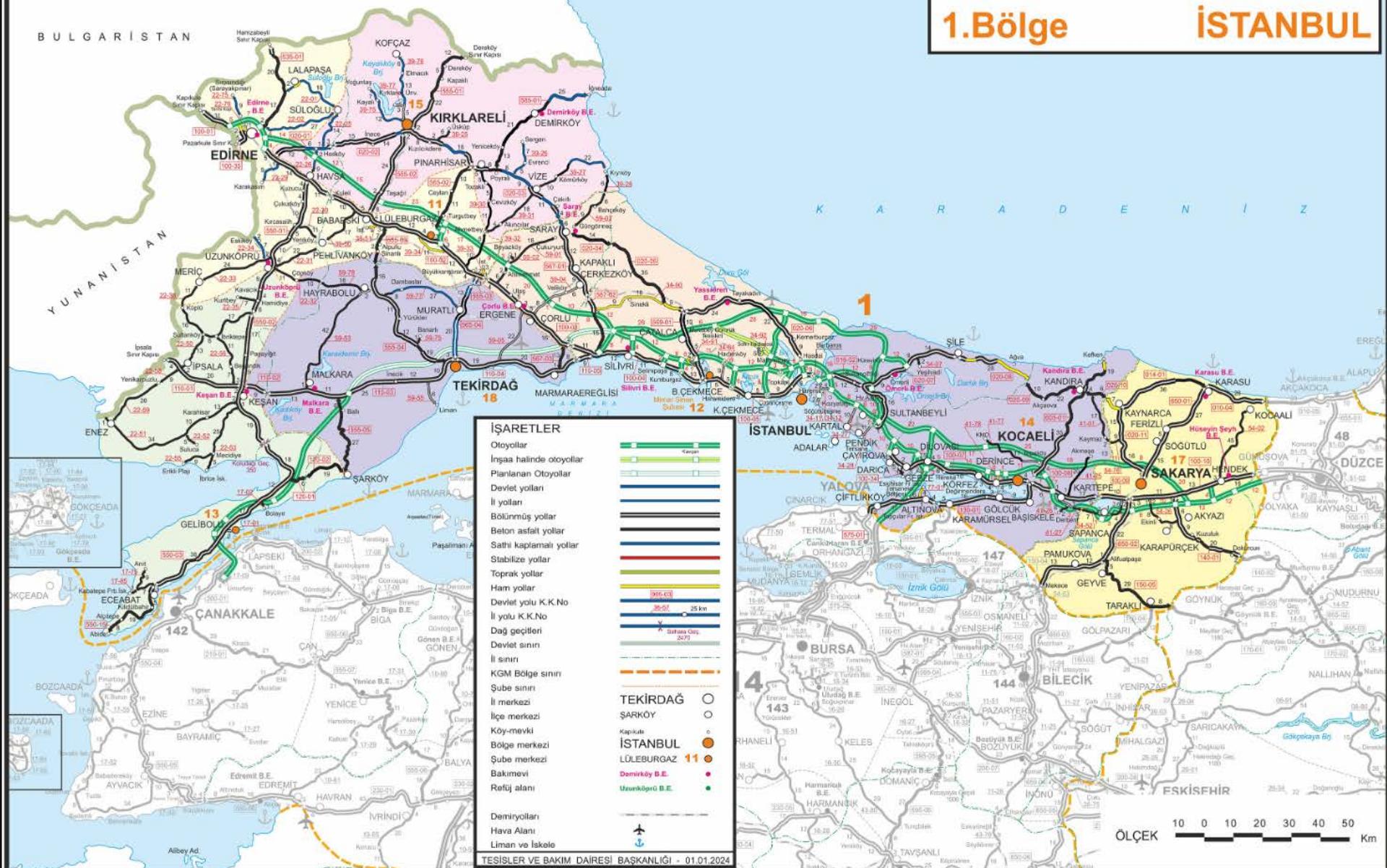
İNSAN YERLEŞMELERİ

Şebeke-Ağ

- Su sağlayan sistemler
- Enerji sağlayan sistemler
- Ulaşım sistemleri (Su, kara, demiryolu, hava)
- Haberleşme sistemi
- Atık su sistemi, kanalizasyon ve drenaj
- Fiziksel planlama

1.Bölge

İSTANBUL

TESİSLER VE BAKIM DAİRESİ BAŞKANLIĞI - 01.01.2024

İstanbul Raylı Sistemler Ağ Haritası / Istanbul Railway Network Map

METRO
İSTANBUL

Ağ Haritası QR Kod ile cebinizde!
Network Map in your pocket with QR code!

Yapımı Devam Eden Hatlar / Lines Under Construction

- M15 Kiraz-Bağcılar-Halkalı Uzatması
Metro Line Extension
- M16 Kiraz-Bağcılar-Bakırköy 100 Uzatması
Metro Line Extension
- M17 Tavşantepe-İçmeler Uzatması
Metro Line Extension
- M18 Çekmeköy-Sultanbeyli Uzatması
Metro Line Extension
- M19 Esenyurt Meydanı ve Kabataş Uzatması
Metro Line Extension

T16 Sirkeci-Kazlıçeşme Tramway Hatti
Tram Line

İ işaretleri / Signs

İstasyon-Durak / Station-Stop

Hat Bağ-Bolu / Terminus

Aktarma İşaretleri / Transfer Signs

Boğaziçi Köprüleri / Bosphorus Bridges

Boğaziçi Altı Geçisi / Underwater Tunnel

Havalimanı / Airport

Otogar / Coach Station

YHT-Hızlı Tren Gar / High Speed Rail Transfer Station

Boğaziçi Altı Geçisi / Underwater Tunnel

Bilgilendirme / Information

İşleme saatleri ve yoğun saat sefer akışları Metro İstanbul cep hantalarından sefer tarihlerini istasyonlarda yer alan bilgilendirme panolarından ve web sitemizden öğrenebilirsiniz.

You can find about the opening hours and peak hour timetables from Metro İstanbul ticket maps and find more information about timetables from our website and information boards at the stations.

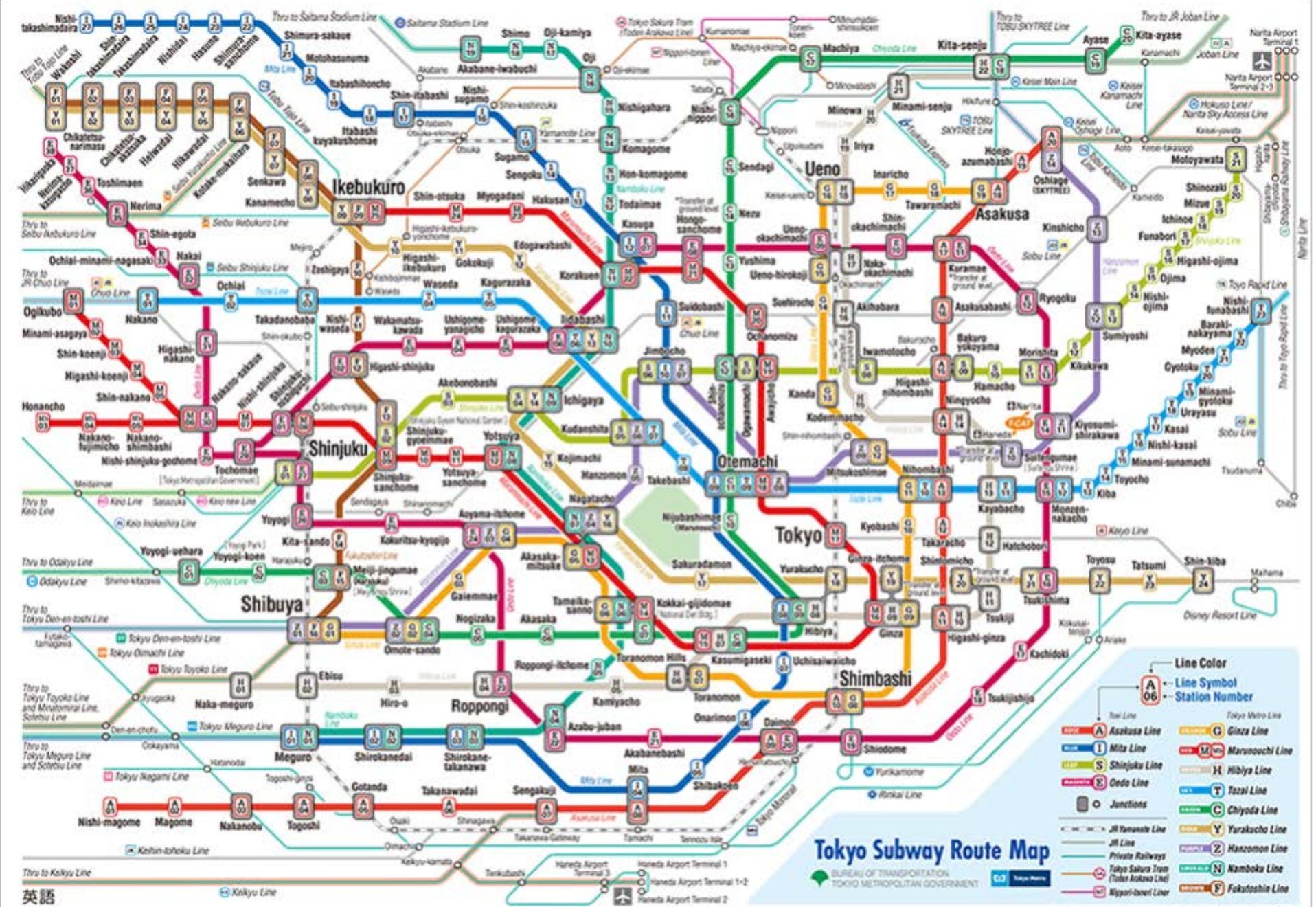
T2 Taksim-Tünel ve T3 Kadıköy-Moda tramway hatları ile T4 tramway hattı Cumhuriyet Mahallesini istasyonu haricindeki tüm raylı sistem istasyonları engelli imajinine uygunlardır.

All rail lines except for T2 Taksim-Tünel and T3 Kadıköy-Moda line, and all stations except for Cumhuriyet Mahalles station of T4 Taksim-Mecidiye tram line are accessible for disabled passengers.

İletişim / Contact

- metroistanbul
- metroistanbul...
- metroistanbul
- metroistanbul
- ALO 153
- 0552 153 00 34
- metro.istanbul

Tokyo Metro Ağı

İNSAN YERLEŞMELERİ SINIFLANDIRMASI

Konumuna göre genel ayrim:

1. Kır
2. Kent

.....

Kurulma yöntemine göre:

1. Planlı (Ankara, Karabük, Brasil, Karlsruhe)
2. Plansız

İNSAN YERLEŞMELERİ SINIFLANDIRMASI

Sürekliklerine göre:

1. Sürekli yerleşme gösterenler
2. Geçici yerleşimler

Fonsiyonlarına göre:

Sadece mevcut duruma bağlı olarak değil bir plan önerisi olarak da gelişebilir.

Sanayi kenti, ticaret kenti, kültür kenti, liman kenti, üniversite kenti, sağlık kenti vb.

İNSAN YERLEŞMELERİ SINIFLANDIRMASI

Nüfus büyüklüğüne göre:

1. Köy
2. Kasaba (Küçük kent)
3. Orta büyüklükte kent
4. Büyük kent
5. Daha büyük kent (Metropol, Metropoliten kent, Metropolis)
6. Yığılma (Conurbation)
7. Çok büyük kent (Megalopolis)
8. Kentsel Bölge (Urban Region)
9. Kentleşmiş Kıta (Urbanized Continent)
10. Dünya Kenti (Ecumenopolis)

İNSAN YERLEŞMELERİ BİLİMI (EXISTICS):

1. En küçük kabuk veya en basit birimler (minor shells): İnsan, oda, konut.
2. Küçük yerleşmeler (micro settlements): [Geleneksel kentler'e (traditional town) kadar] Ulaşımın yaya olarak sağlanabildiği yerleşmeleri, küçük komşuluk birimlerini içerir.
3. Orta büyüklükteki yerleşmeler (meso settlements): Geleneksel kentlerle yiğılma alanı arasındakilardır.
4. Büyük yerleşmeler (macro settlements): Kentsel bölge ile başlayıp dünya kenti ile tamamlanmaktadır.

İNSAN YERLEŞMELERİNDE FARKLI ÇEVRELER

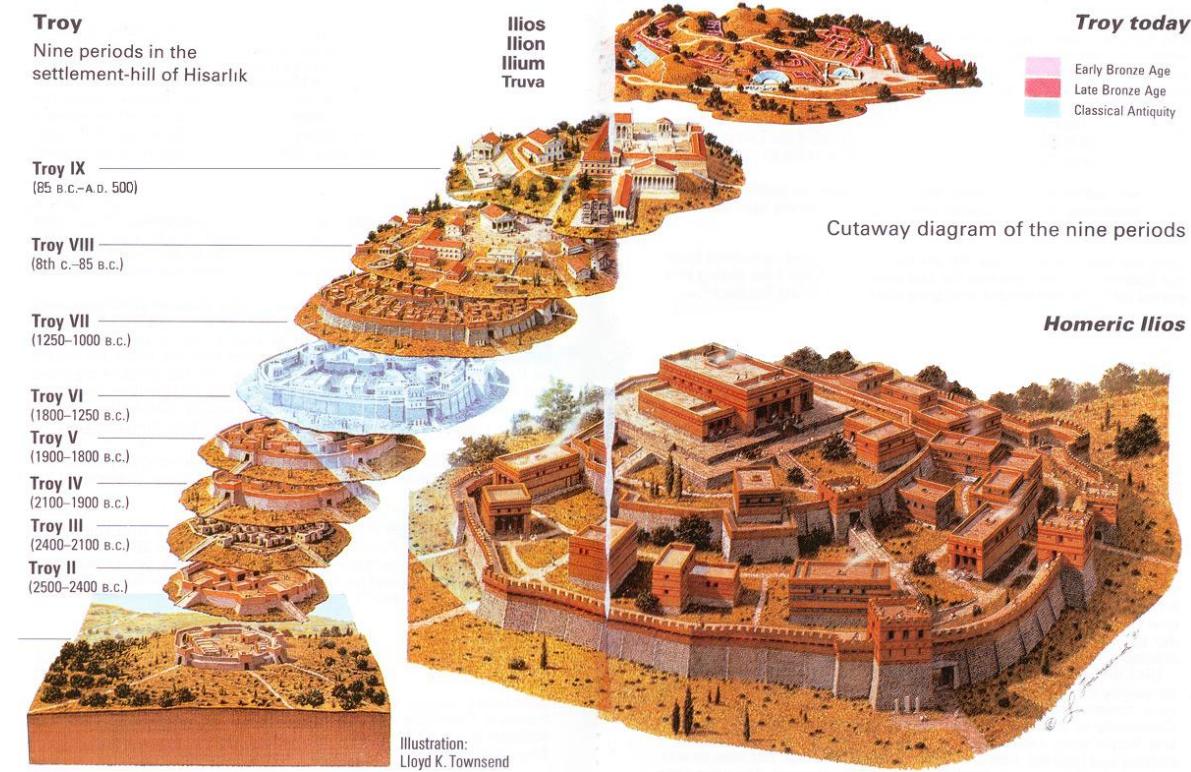
1. Doğal çevre
2. Beşeri çevre
3. Yapay çevre arasındaki etkileşim

KENT FİKRİ

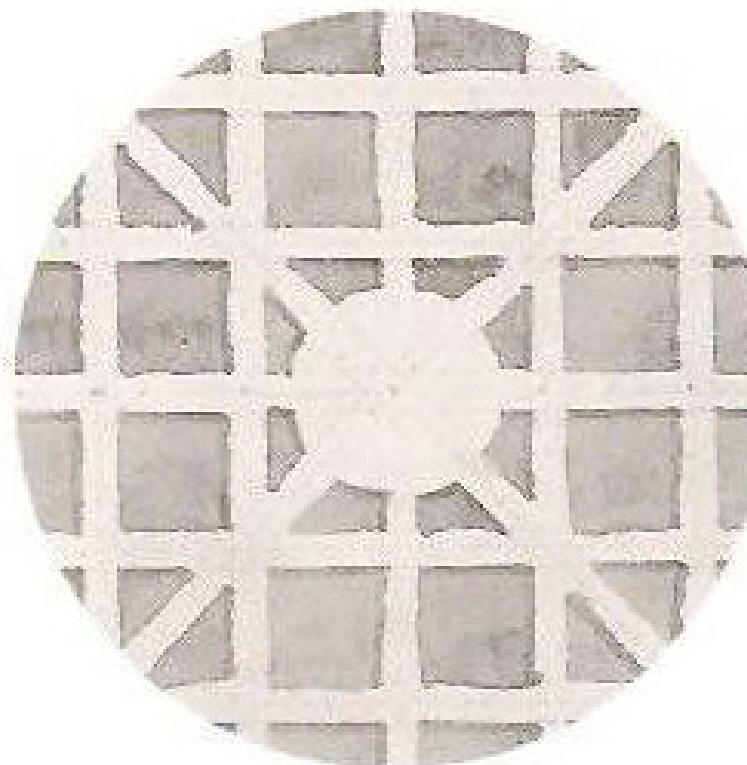
İlk kentlerin ortak özellikleri

- Genellikle duvarlarla çevrili, kent ve kent dışı ayrimı net;
- Tarım ana sektör, sulama sistemi önemli;
- Kentsel yaşam krallar ve/veya dini önderler tarafından yönetiliyor;
- “Artı Ürün” ile ticaret başlıyor...

Kentsel gelişme tipleri

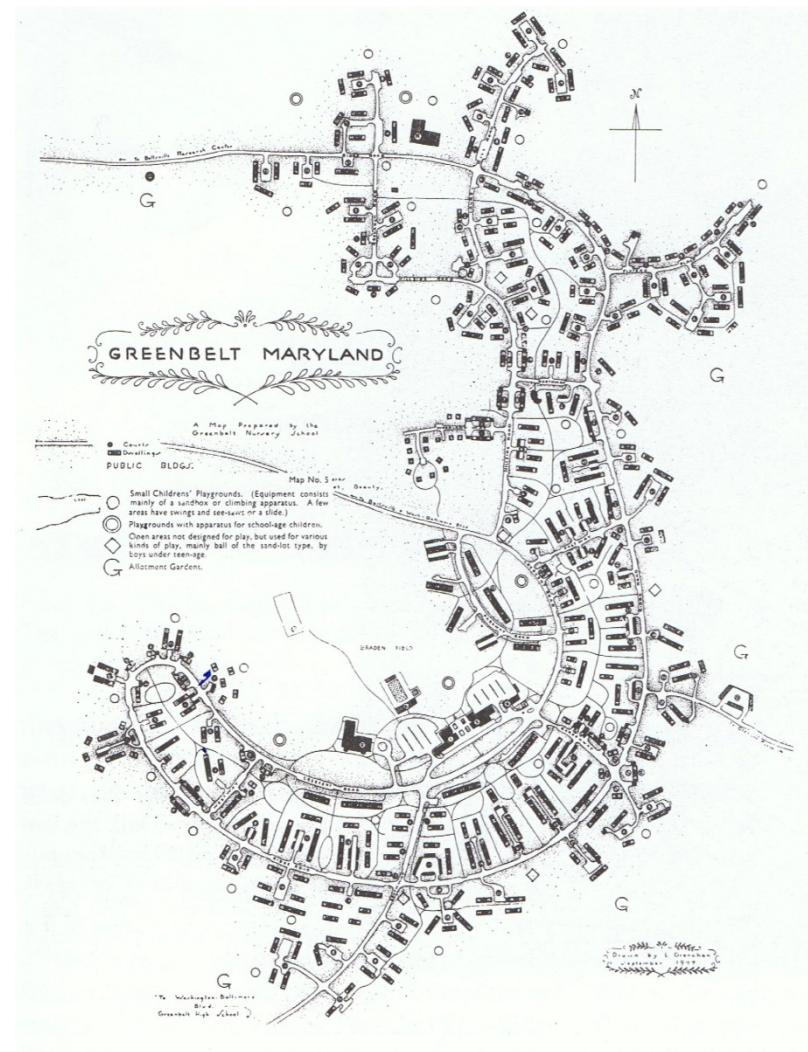
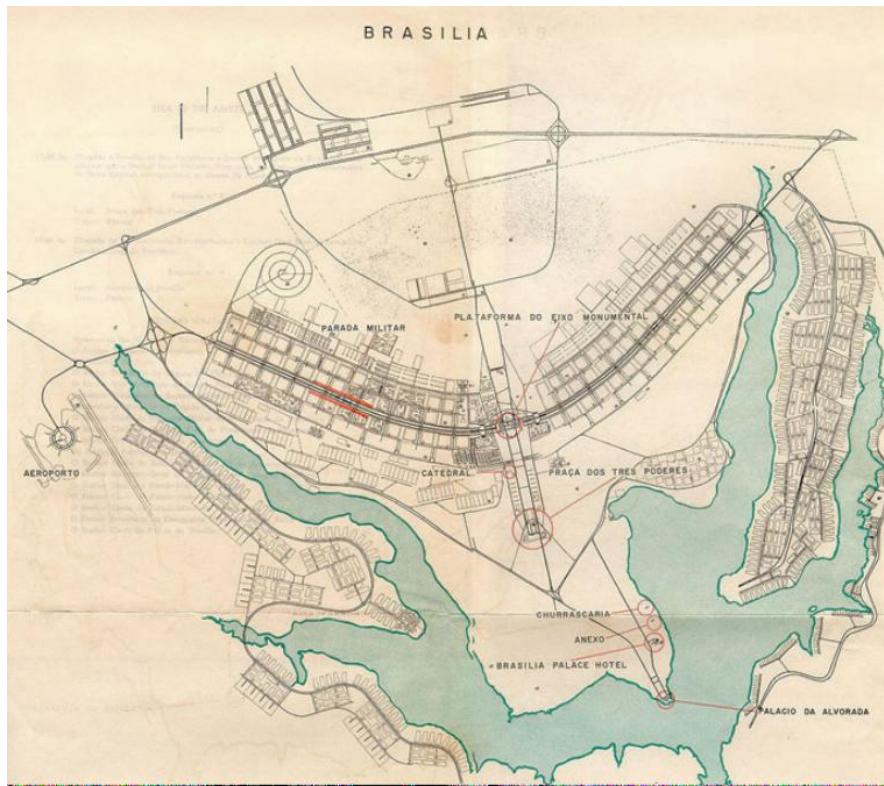
1. Spontane büyüyen, kendi kendine olmuş, organik, düzensiz kentler
1. Planlanmış, tasarılanmış kentler

- The natural way in which people simply start building, as they still do in the shanty towns of the emerging world (Alexander, 1964)
- There is the artificial way in which a master plan is prepared; streets laid out, squares and urban blocks on to which buildings are then placed according to some planners' sense of order (Stanislawski, 1947).

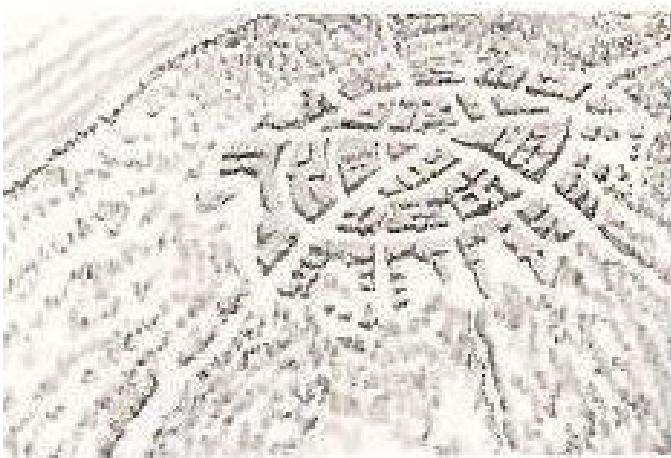
Farklı dokular

Topografiya etkin

- Nehir kenarı
- Doğal liman
- Kale kent
- Lineer gelişme
- Tepe yerleşimi
- Eğimli arazi

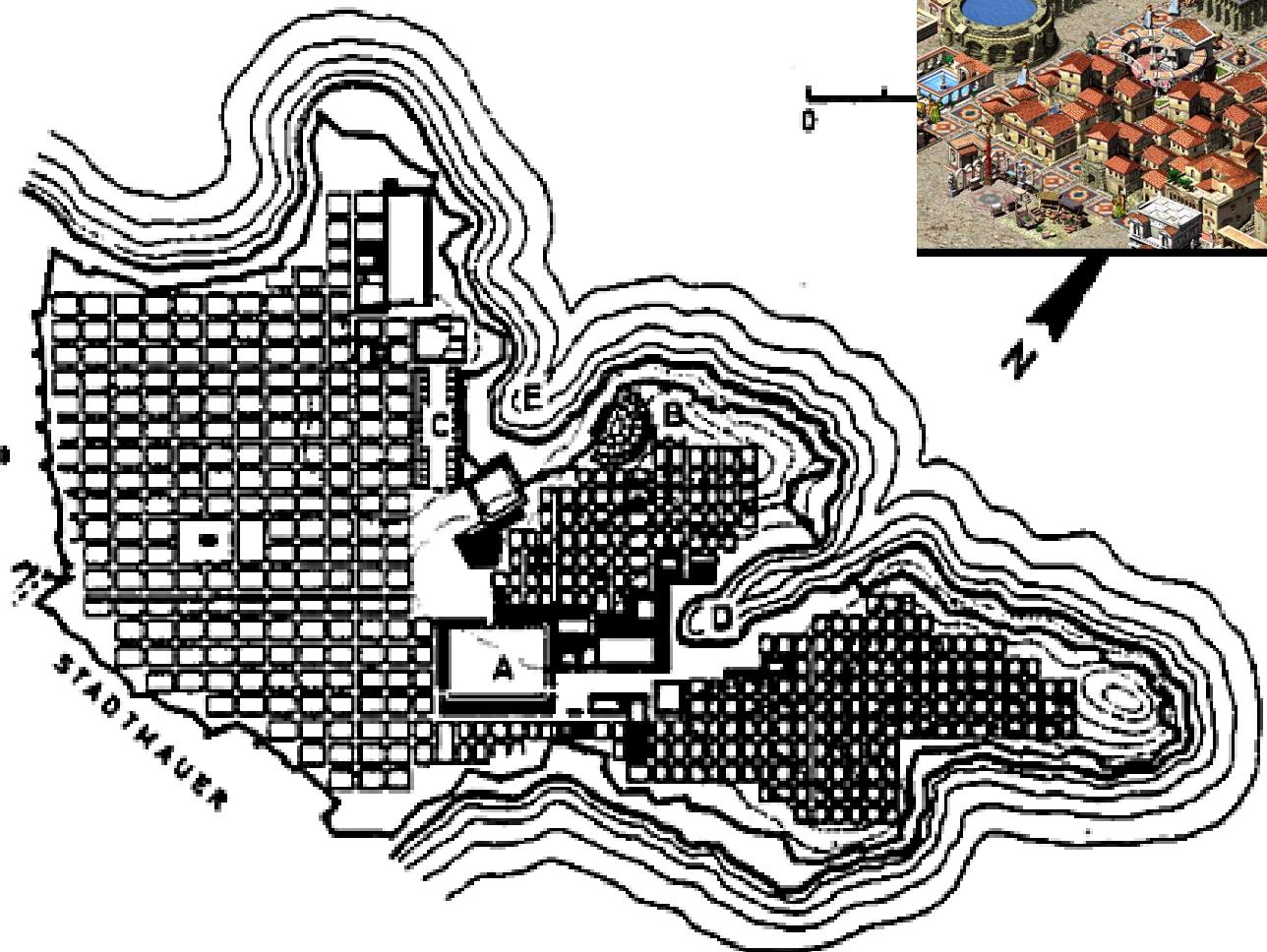

Farklı kent formları

- **Grid / Izgara**
- **Lineer**
- **Organik**
- **Merkezi Sistemler:**
 - Konsantrik
 - Radyal
- **Kompleks**

MILET

Izgara plan

LINEAR CITY (Soria y Mata)_1913

Lineer Plan / Madrid

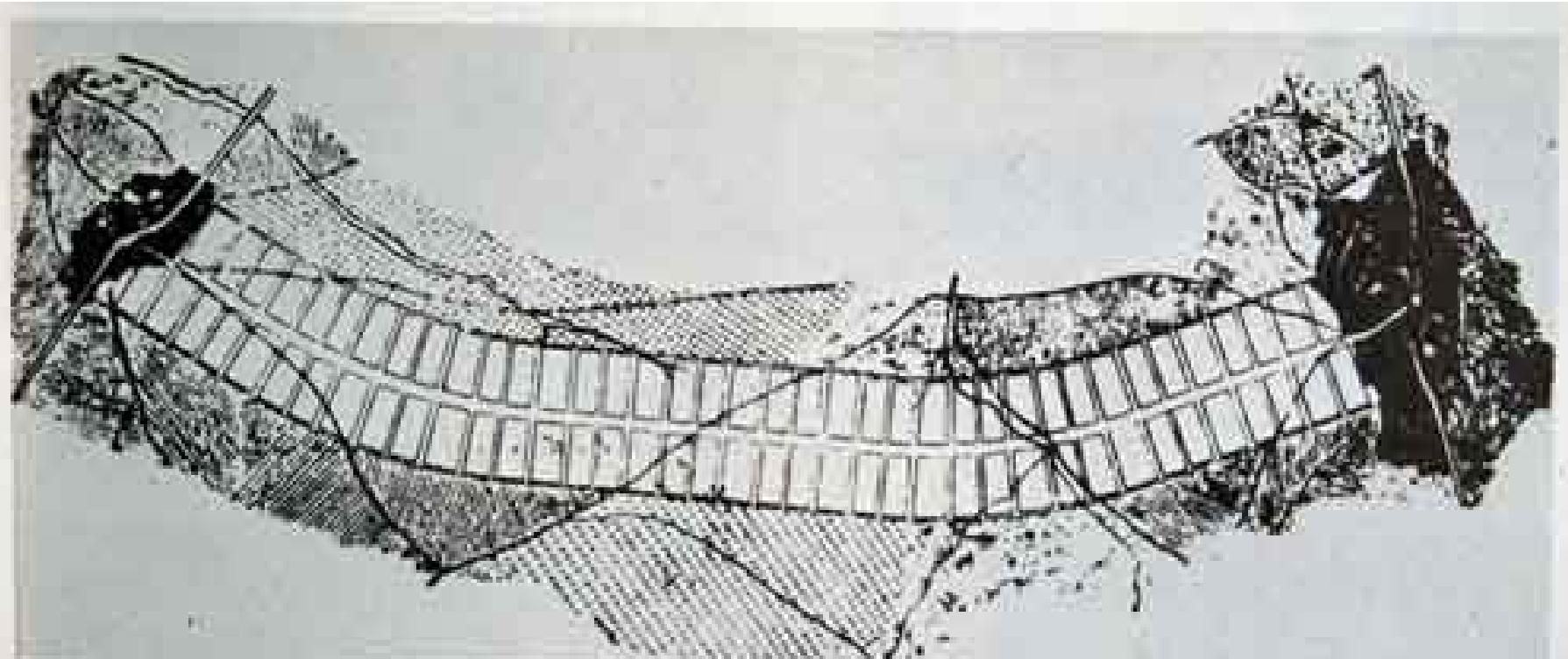

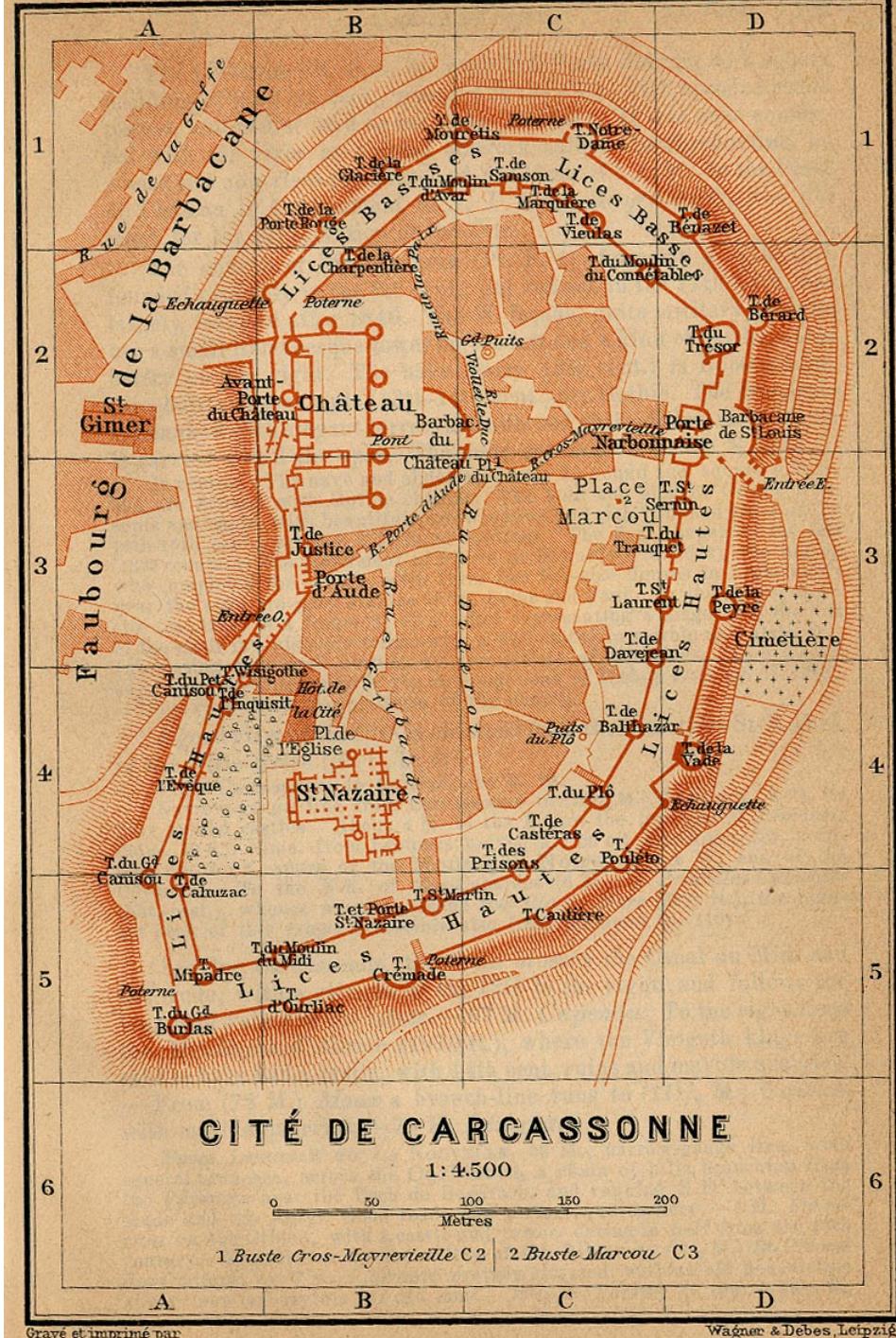
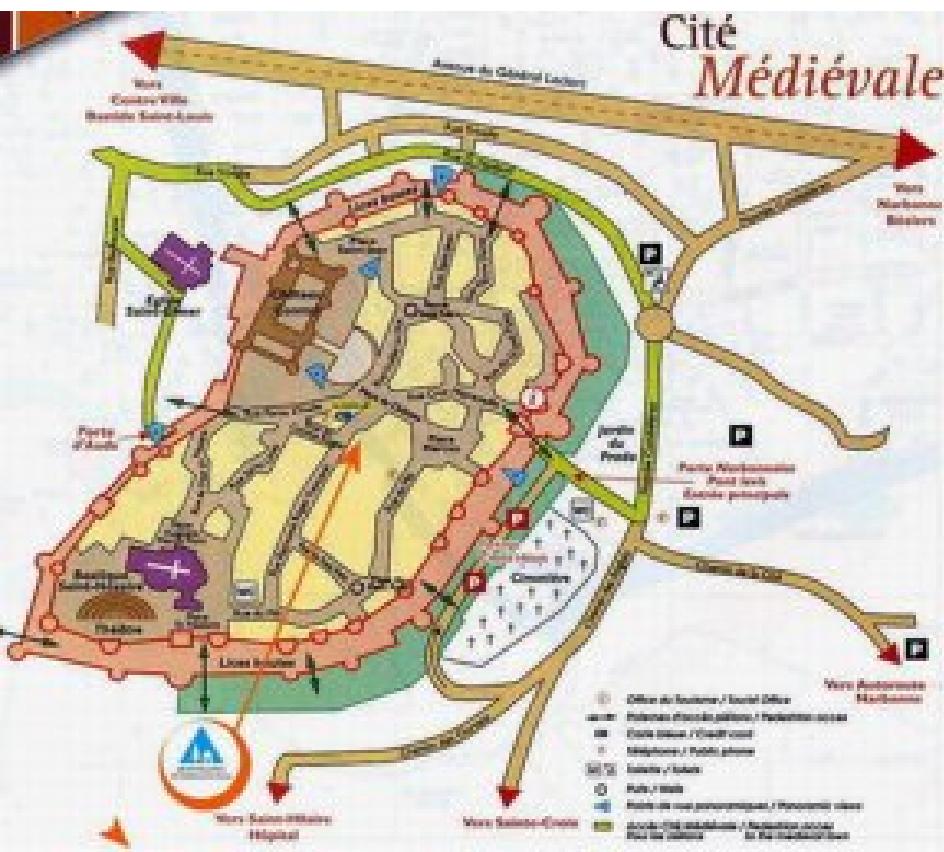
Fig. 26.11 Arturo Soria y Mata, "Linear City," first proposed in 1882. This particular application, from

1913, shows a linear city linking two older towns (at the extreme left and right).

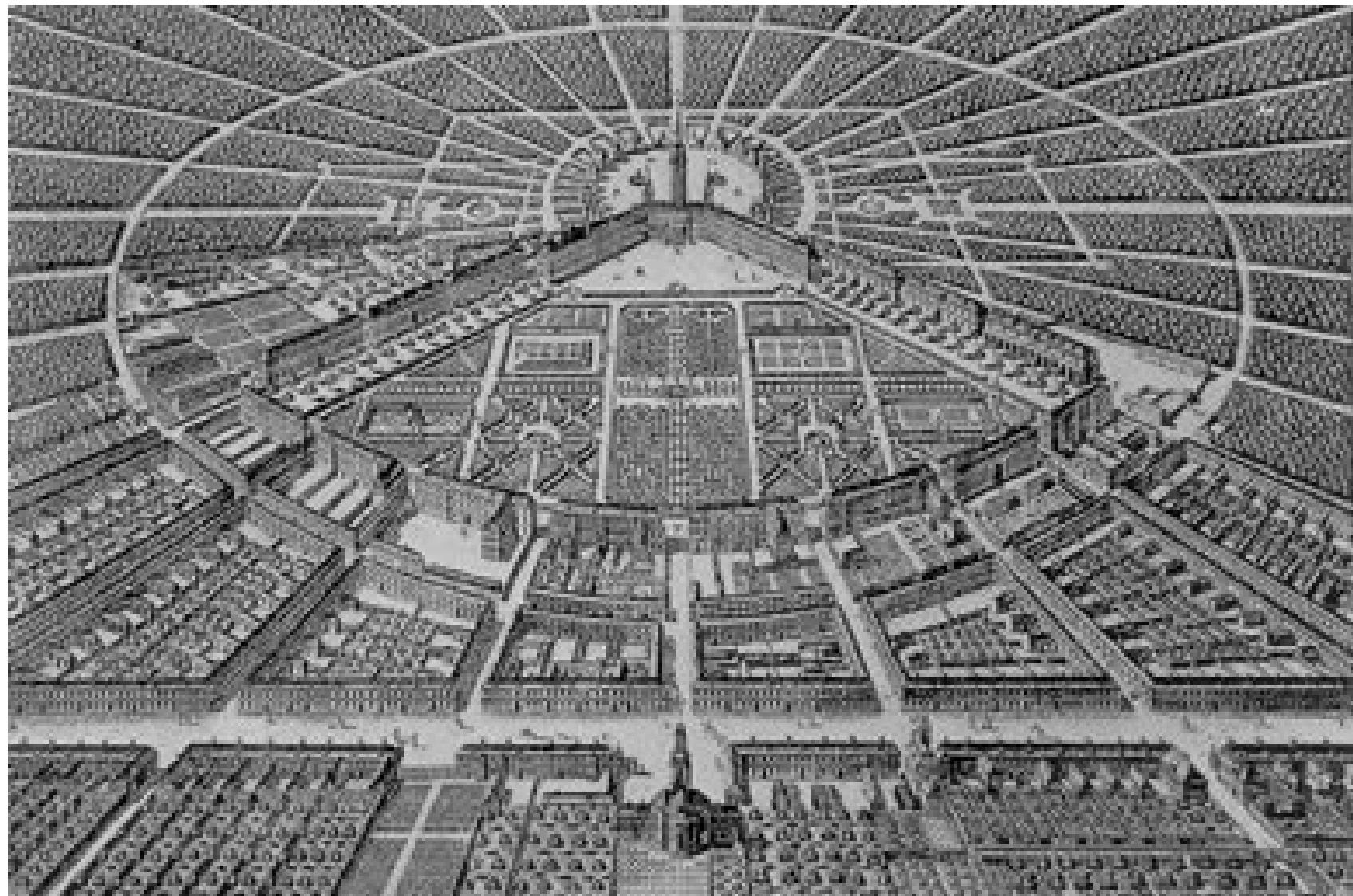
CARCASSONNE

(Fransa)

Merkezi_Konsantrik Plan

KARLSRUHE (Almanya) Radyal plan

KARLSRUHE (Almanya) Radyal plan

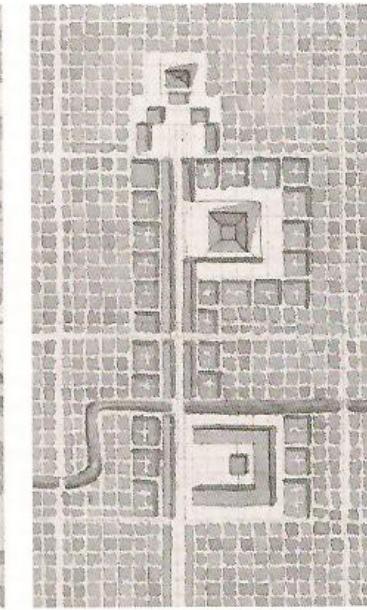
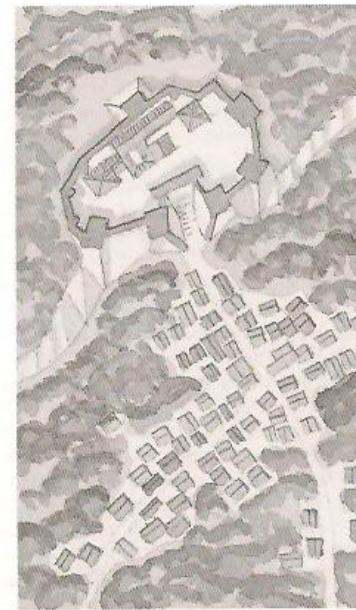
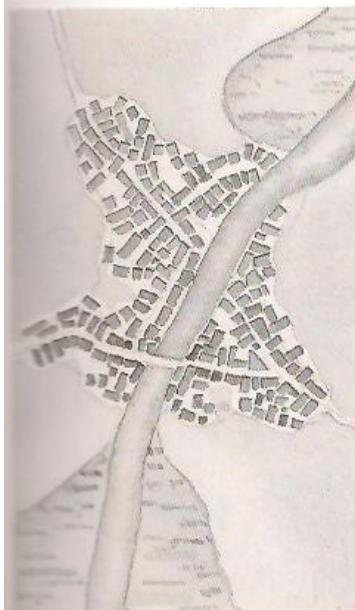
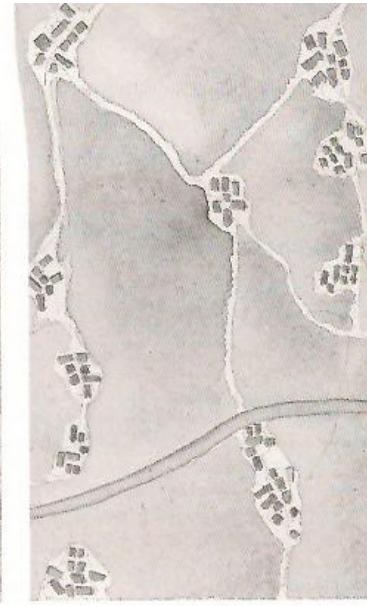
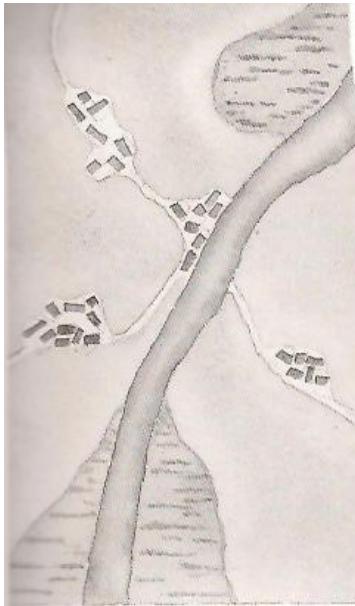

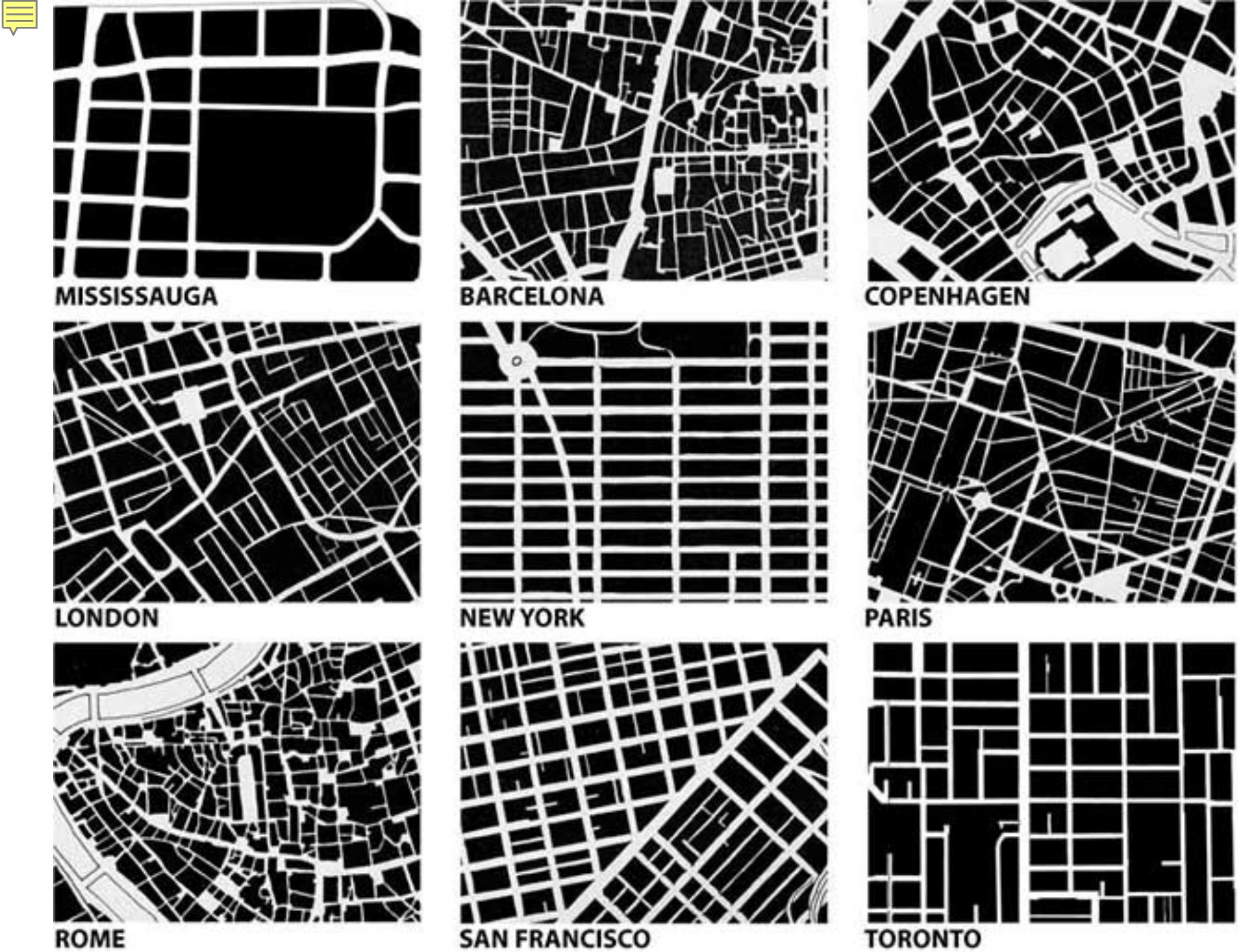
BARCELONA

Komplex plan

Kent formunun oluşma süreci

KENT NEDİR?

“ Kent, sosyal olarak heterojen bir yapıya sahip, görece olarak büyük, yoğun ve kalıcı-sürekli yerleşimlerdir”(L. Wirth).

“Toplumsal güç ve kültürün merkezi” (L. Mumford).

Kentlerin karakteristikleri

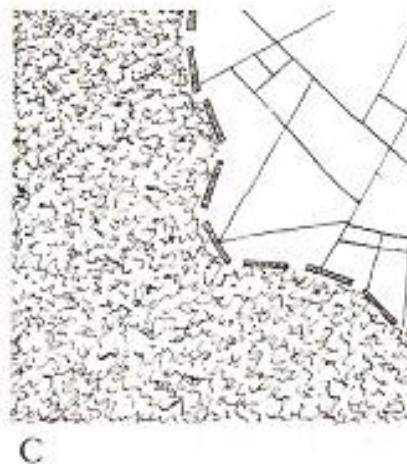
- A. Enerjik kalabalık
- B. Kentsel kümeler
- C. Fiziksel sınırlar
- D. Farklı kullanımlar
- E. Kentsel kaynaklar
- F. Yazılı kayıtlar
- G. Şehir ve şehir dışı
- H. Anıtsal çerçeve
- I. Binalar ve insanlar

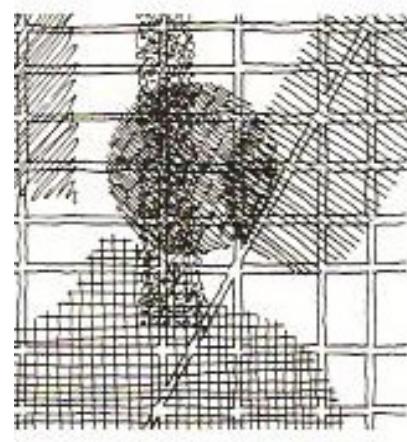
A

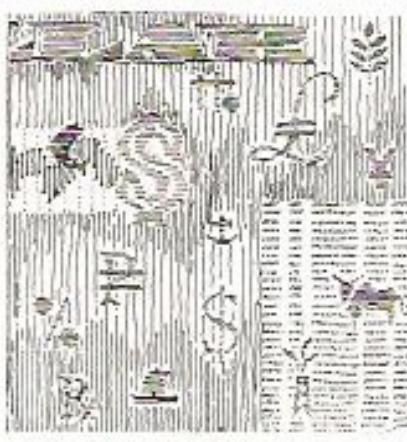
B

C

D

E

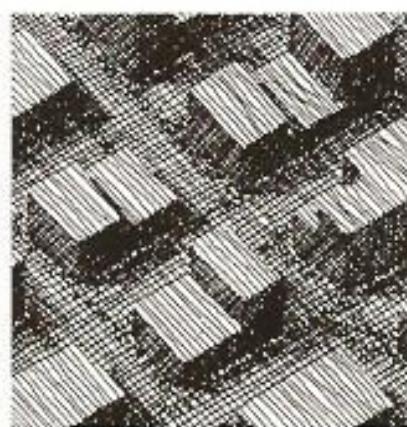
F

G

H

I

KENTSEL DOKUNUN ÖGELERİ

(Aston and Bond)

1. Kent planı
2. Arazi kullanım dokusu
3. Binalar

NORMALİF MODELLER (Kevin Lynch)

1. Cosmic Model (Kutsal kent)
2. Practical Model (Makine kent)
3. Organic Model (Biyolojik kent)

14 The cosmic city: a spatial diagram of social hierarchy.

15 The practical city: a functional construct of interrelated parts.

16 The organic city: an indivisible, living organism.

